

Asia Kuvasitaatti

Hakija A

Annettu 3.12. 1987

Tiivistelmä *Lapsille tarkoitettussa kalenterissa käytetyt sarjakuvaruudut olivat tekijänoikeudellisesti suojattuja teoksia. Sarjakuvaruutujen käyttö kalenterissa siten, että ne muodostivat koko kuvituksen ei tarkoitukseltaan ollut arvois-televa eikä tieteellinen, eikä sitä siten voitu perustaa tekijänoikeuslain 14 §:n 2 momentissa säädettyyn sitaattioikeuteen. Sarjakuvaruutujen käyttö edellä esitetyin tavoin oli kappaleen valmistamista sarjakuvaruudusta ja edellytti tekijänoikeuden haltijoiden suostumuksen.*

SELOSTUS ASIASTA

Yhtiö A on pyytänyt 29.10.1987 päivätyllä kirjeellään tekijänoikeusneuvoston lausuntoa sarjakuvaruudun käyttöä koskevassa asiassa.

Tekijänoikeusneuvostolle toimitetusta aineistosta käy ilmi, että yhtiön tarkoituksena on julkaista puuhakalenteri lapsille. Kalenterissa on lehti jokaisella kuukaudella. Tammikuun lehdelle on otettu "sarjakuvien maailma". Lehdellä olevaa sanalaatikkoa ympäröivät eri sarjakuvista marginaaliin otetut sarjakuvaruudut.

Yhtiö haluaa ennen kalenterin levityksen alkamista varmistaa, että sarjakuvia voi käyttää edellä mainitulla tavalla ilman oikeudenhaltijoiden lupaa.

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt asian ja esittää lausuntonaan seuraavan.

Tekijänoikeuslain 1 §:n mukaan tekijänoikeudellisen suojan kohteena on omaperäinen ja itsenäinen teos. Teos voi olla kirjallinen tai taiteellinen, suullinen esitys, sävellysteos, näyttämöteos, kuvataiteen tai taidekäsityön tuote. Tekijänoikeuslain 1 §:ssä oleva luettelo ei ole tyhjentävä vaan esi-

merkinomainen. Kalenterissa käytetyt sarjakuvat ovat kiistatta tekijänoikeudellisesti suojattuja teoksia. Suojan kohteena on jokainen sarjakuvaruutu erikseen.

Tekijänoikeuslain 2 luvussa on rajoitettu tekijälle kuuluvia yksinoikeuksia. Lain 14 §:n mukaan saa julkistetusta teoksesta ottaa hyvän tavan mukaisesti lainauksia tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa. Lainauksen pituutta ei säännöksessä ole mainittu. Tekijänoikeuslain 14 §:n 1 momentissa tarkoitettun lainausoikeuden nojalla ei ole sallittua julkaista yksinomaan lainauksista muodostettuja kokonaisuuksia. Tämän osalta todetaan tekijänoikeuslakia valmistelleen komitean mietinnössä (Komiteanmietintö 5:1953, Ehdotus laiksi tekijänoikeudesta kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiin, s. 56) seuraavasti: "Ehdotuksen mukaan sitä vastoin ei olisi sallittua tekijän tai tekijäin suostumuksetta julkaista yksinomaan lainauksista tai sävellysteosten katkelmista (potpuri) muodostettuja kokoelmia."

Tekijänoikeuslain 14 §:n 2 momentin mukaan saa arvostelevaan tai tieteelliseen esitykseen ottaa tekstiin liittyviä kuvia julkistetuista taideeteoksista. Mainitunlaisen kuvainauksen käyttö on rajoitetumpaa kuin lain 14 §:n 1 momentissa säännellyn sitaatin.

Lausuntopyynnössä tarkoitettussa kalenterissa on sarjakuvaruutuja käytetty siten, että ne muodostavat koko kuvituksen. Sarjakuvaruutujen käyttö tarkoitus ei myöskään ole arvosteleva tai tieteellinen. Kysymys ei ole tekijänoikeuslain 14 §:n 2 momentin mukaisesta lainauksen käyttämisestä.

Edellä olevilla perusteilla tekijänoikeusneuvosto toteaa, että sarjakuvaruutujen käyttäminen kalenterissa esitetyllä tavalla on kappaleen valmistamista sarjakuvaruudusta ja edellyttää tekijänoikeuden haltijan suostumuksen.